

ՈՒՅԻՆՏՐԱԿԱՆ ՄԱՆՐԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

Յօդուդի մեծ է Աշխատանքային ժողովուրդը։ Ռուսական կառավարութիւնը կը խորհի մեծ ծոցն Ազատութեան հետ կապել նաւարկելի ջրանցքով մը, ինչպէս Օնկա լիճն Ապիտակ ծովու հետ կապուած է։ Այս գործն ի գլուխ հանելու համար ընկերութիւն մը կազմուած է 100,000,000 ֆր. դրամագլխով, որ կը խորհի զայն կատարել լիճն 91 տարւոյ առանձնանորհո՛հում տրուի։ Աշխատութիւններն այս տարի պիտի սկսին եւ վեց տարւոյ մէջ ապահովապէս պիտի վերջանան։

Տօնակա լինելու է Պարիսին։ Պարիսի միջազգային տաճկական ընդհ. հիւպատոսը վաճառականութեան պաշտօնարանին ի Կ. Պոլսոյ կիմացընէ թէ տաճկական բերքերու համար վաճառատուի մը հաստատած է նոյն քաղաքը։ Chamber of commerce journal թերթին համեմատ՝ այս վաճառատուիցն գրասենեակ մ'ալ ունի, որ սպանիացի վաճառականներն՝ ի տես դրամած անգործ նիւթոց եւ արուեստական բերքերու վրայ մանրամասն տեղեկութիւններ կրնան առնուլ։ Տաճկական վաճառքը Ապանիա մուծանելու նպատակաւ հաստատուած սպանիացի վաճառականներու ընկերութիւնն՝ այս ձեռնարկութիւնն պահանք է։ Ընդհ. հիւպատոսը կը կարծէ թէ ասով տաճկաստան իւր բերքերն ի Ապանիա մուծանելով՝ մեծ ապէս պիտի շահի եւ առ հասարակ հրապարակի վրայ նշանաւոր տեղ մը պիտի գրաւէ։

Եւրոպայի մէջ ինչպէ՞ս է Տօնակա լինելու։ Կ. Պոլսոյ բնդիական հիւպատոսն իւր վերջին տեղեկութեանց միոյն մէջ, Բնդիւր ընդհ. տաճկաստանի վաճառականութեան զարգացման վրայ հետեւեալ ընդհանուր վիճակագրական տեսութիւնը կ'ընէ։ Թամին 1878—1888 Բնդիւր ի Տաճկաստան ներածած ապրանքի քանակութիւնն աստիճանաբար։ Այս միջոցին մինչեւ կէսերը՝ որ է ըսել մինչեւ 1883, ներածած ապրանքի գինն էր 26,626,000 ֆրանք։ Իսկ յամին 1883—1885 ներածեալ վաճառքն յայտնի կը ցուցնէ յիշեալ հնգամեայ ժամանակամիջոցին համեմատութեամբ՝ իւր 5 միլիոն ֆրանքի առաւելութիւնը։

Անորոշ է երկուսն էլ։ Ապրանքական իրաւէ մը տրուեցաւ, որ Անտառական երկրամուղաց գլխաւոր վարչութեան իշխանութիւն կու տայ

Ատարազարէն մինչեւ ի 15-րդէ՝ 63 քիլոմետր երկայն գիծն շահագործելու՝ որ արդէն սկսած է կատարուիլ։ Անտառական երկրամուղաց գիծն՝ — որ իշխուէն մինչեւ Անկարա 480 քիլոմ. երկայն է, — 103 քիլոմետրէ աւելի շինուած ընցած է եւ գործածուելու սկսած, այնպէս որ Հայաստան փայլա-իշխուի գիծն ալ ի միասին առնելով՝ շինուած մասը 200 քիլոմետրէ աւելի է։ Այս գիծն որ արդէն ի գործածութեան է, արդարացուց այն լուստեսաց կարծիքն որոնք այս գիծն առեւտրական յարաբերութեանց զարապէս ծաւալելու կ'անկալէին։ Այս տարւոյ ընթացքին մէջ Իսկիւնէ-Տիւրի գիծը պիտի բացուի։ Հիմայ շատ յառաջացած է, եւ տարակոյս չկայ որ՝ 1892ին, Հոկտեմբերի ամսոյն Անտառական երկրամուղիքն մինչեւ Անկարա պիտի աւարտին։

Եւրոպական վաճառաց ի Պարսկաստան փոխադրութեան լաւագոյն ծամբան ցայժմ էր Տրապիզոն-Կարսի-Իւլ-Թէ-Տէրան։ Այժմ Անգղիական ընկերութիւն մը ձեռք զարկած է աւելի կարճ ծամբայ մը բանալ. այսինքն՝ Տիգրիսի եւ Քարուն գետի գետախառնուքի քով Մուհամմար քաղաքէն նաւը պիտի փոխադրէ ապրանքը Պարսկաստանի Ախվազ քաղաքը։ Ասիէ մինչեւ Թէ-Տէրան կալափանի կառուի սկսած է շինուիլ. այս կառուին կ'անցնի Էուլաթէր, Տէգիլու, Խորամապատ, Պարսիկ, Մուլմանապատ եւ Ղուճ քաղաքներէն եւ կը հասնի Թէ-Տէրան։ Այս ծամբով կարավանն Ախվասէ Թէ-Տէրան 18—20 օրան մէջ պիտի հասնի, ուր յառաջ 3—4 ամսու մէջ կը հասնէր։ Այս նոր ծամբով վաճառաց փոխադրութիւնը 4 անգամ աւելի արժան պիտի բլայ։

Եւրոպայի օտար երկրներէն էր Լոնտոն-Լոնտոն-Լոնտոն 1890։ The Board of Trade Journal լրագիրը Մեծն Բրիտանիոյ յամին 1890 օտար երկրներու հետ ըրած վաճառականութեան նկատմամբ հետեւեալ տեղեկութիւնը կու տայ։ Ներածուած վաճառաց արժողութիւնը 420,885,695 միլիոն էր, մինչեւ 1889ին՝ 427,595,442։ Սակայն նախորդ տարուէն ունեցած 7,000,000 միլիոն տարբերութեան պատճառը Economist-ին ըսածին համեմատ՝ ոչ թէ ներածուած վաճառաց քանակութեան սակաւութիւնն՝ այլ վաճառաց թիւնի քանակն է։

Ներածեալ վաճառքն են՝

	գինն՝ սթէրլինգ 1890	գինն՝ սթէրլինգ 1890էն տարբե- րութիւնը՝
Անասուն	11,216.333	+ 856.246
Ուտելիք եւ ըմ- պիւրք	162,638.974	+ 1,557.675
Ծխախոտ	3,542.949	— 430.976
Մետաղք	23,710.901	+ 1,626.056
Քիմիական նիւթք, ներկ եւ բնա- խաղախ	8,190.389	— 444.989
Իւղ	6,991.653	— 131.345
Անգործ բերք	126,865.444	— 8,136.313
Մանուածոյք	63,218.167	— 1,045.244
Ալյուրայլք	14,510.885	— 560.847

Գլխաւորաբար բամբակի եւ բրդի ներա-
ծութիւնը նուազած է, առաջինն 3,029.000,
իսկ երկրորդը 2,902.000 սթէրլին արժողու-
թեամբ: Ներածեալ փայտը 1,658.000 սթէր-
լին արժողութեամբ նուազած է:

Մենքն Բրիտանիոյ արտածած ապրանց
գինը 1890ին՝ 263,542.500 սթէրլինի հասած
էր. իսկ 1889ին՝ 248,935.195ի: Ըստ այսմ
աճումը 14,607.305 սթէրլին է:

Արտածեալ նիւթք

	սթէրլինով 1890	սթէրլինով 1889էն տարբե- րութիւնը՝
Անասուն	870.661	— 302.587
Ուտելիք եւ ըմ- պիւրք	11,235.061	+ 493.732
Անգործ նիւթք	21,538.385	+ 4,185.389
Գերձան եւ մա- նուածոյք	112,458.178	+ 2,286.301
Մետաղայ սպասք	45,251.434	+ 4,337.005
Միքենայք	16,413.424	+ 1,139.514
Ջգեստեղէն եւ սպիտակիւզէն	11,285.202	— 131.134
Քիմիական նիւթք եւ գեղարդք	8,948.391	+ 1,015.476
Ալլ նիւթք	34,541.171	+ 1,469.960
Ալյուրայլք	1,000.593	+ 113.655

ԲԵՐՈՑԵՂՔՆ

ՄԱՅԻՍԻ ՅԱՆՆՈՒՎԵՅԸ

ԳՆՏՄԱՆԸ ՎԵՂ

(Ի 2. ՀԻՐԾՓԷԼՏԸ)

(Ըր-ն-ի-ն-ի-ն-ի)

ԳԼՈՒԽ Գ.

արգ եւ գեղեցիկ օր մը՝
իրիկուան դէմ՝
1796ին ի փե-
ղեապուրկ օր-
լովիւ իշխանին
ասան մէկ շքեղ սրա-
հին մէջ կը գտնու-
էին երկու հօգի. զե-
նուորական համա-

գգեստով եւ շքանշաններով զարդարեալ այրի՝ եւ
հագիւ եօթնեւտասնամեայ մանկամարդ օրիորդ
մը՝ որ ձեռագործի զբաղած էր: Սրահն ամենա-
շքեղ կերպով յարդարուած էր. թանկագին
թանձր գորգեր գետինը կը ծածկէին, փառաւոր
ըսէ մը ձեռքնէն կախուած էր, եւ ուր աչքն
ուղղուէր, կը տեսնուէր հարստութեան հետ զու-
գեալ ճաշակ: Սոյն երկու անձնքն էին՝ տանուէրն
եւ իւր ֆէտորա աղջիկն: Իշխանին կողակիցն՝
աղջկան ծնանքէն քանի մը ապրի ետքն վախճա-
նած էր եւ հօր բովանդակ սէրն եւ ինամբը նո-
րահաս օրիորդին նուիրուած էր, որուն քաղցր
եւ աշխիւ բնաւորութիւնը նոյն իսկ դատարինէ
կայսրուհւոյն աչքը յինքն ձգած եւ զինքն անոր
հաճելի ըրած էր: Թեւեալ իւր հօրն այսպէս
աստիճանէ աստիճան բարձրանալը՝ իրեն սիրոյն
համար էր, թէ եւ իշխանն ալ իւր պարտուց մե-
ծապէս հաւատարիմ գտնուելովն՝ այս շնորհաց
ինքն զինքն արժանի կացուցած էր: Արքունեաց
հետ գործք ունեցող ուրիշ անձանց պէս շուսլ